14/06/2019

Ο εξομολογητής των λεπρών Γέροντας Ευμένιος Σαριδάκης

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Μόρφου

Διαβάστε τη συνέντευξη του Μητροπολίτου Μόρφου κ. Νεοφύτου στον κ. Γιάννη Ζαννή που δημοσιεύθηκε στην εφ. «Ορθόδοξη Αλήθεια» στις 12 Ιουνίου, 2019.

Στις 23 Μαΐου του 1999, ο Ουρανός υποδεχόταν έναν νέο Άγιο της εποχής μας, έναν Άγιο μάλιστα, ο οποίος φρόντιζε επιμελώς να κατά κρυμμένη την Αγιότητά του. Ο λόγος για τον όσιο Γέροντα Ευμένιο Σαριδάκη.

Ένας από τους ανθρώπους που έζησε από πολύ κοντά τον αγιασμένο αυτόν άνθρωπο, ήταν ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μόρφου, ο οποίος τον είχε Πνευματικό κατά την περίοδο που διέμενε στην Αθήνα. Τον παρακαλέσαμε να καταθέσει κάποιες από τις εμπειρίες του, προς πνευματική ωφέλεια του λαού του Θεού. Εκείνος, παρά το βαρύτατο πρόγραμμά του, ανταποκρίθηκε ευγενικά στην παράκλησή μας αυτή.

Τα όσα μας κατέθεσε στην συνέντευξη που ακολουθεί, ήταν μια πραγματική τράπεζα πνευματική, αληθινή πανδαισία, από κάθε άποψη, όπως θα διαπιστώσουν και οι αναγνώστες.

Ο.Α. Πανιερώτατε, την ευχή σας. Ας πούμε κατ’ αρχήν, πότε γνωρίσατε τον

Γέροντα;

Μητροπολίτης Μόρφου (Μ.Μ.): Το 1981. Και το θυμάμαι πολύ καλά, διότι τότε αστειεύονταν οι υπόλοιποι λεπροί στο Λοιμωδών, λέγοντάς του, «πάτερ Ευμένιε, μπήκες και συ στα –ήντα. Μου είχε κάνει εντύπωση το χιούμορ των λεπρών. Επίσης ήταν η χρονιά που εξελέγη για πρώτη φορά στην εξουσία ο Ανδρέας Παπανδρέου. ήταν τότε 50 ετών, είχε γεννηθεί το 1931.

Ο.Α. : Πώς τον γνωρίσατε;

Μ.Μ.: Τον Γέροντα μού τον γνώρισε μία Τετάρτη του Μ. Κανόνος ο μακαριστός Γεράσιμος Φωκάς, ο για 22 ημέρες Μητροπολίτης Κεφαλληνίας. Έψαχνα να βρω Πνευματικό και μου είπε για τον π. Ευμένιο ότι είναι καλός, δεν ξέρω όμως αν εξομολογεί. Την εποχή εκείνη δεν ήταν ούτε ως Πνευματικός γνωστός.

Όταν του είπα ότι. Θέλω να εξομολογηθώ κοντά σε σας, Γέροντα, μου είπε, μα εγώ δεν εξομολογώ υγιείς, μόνον τους λεπρούς. Του λέω, το λέτε για να λυπηθώ που δεν είμαι λεπρός; Γέλασε και μου είπε, εκεί στα Ιλίσια που μένεις έχει Πνευματικούς. Εκεί να πας.

Εγώ έφυγα λυπημένος, αλλά όταν έφτασα στην πόρτα με φώναξε να επιστρέψω.

Αργότερα μου είπε ο ίδιος ότι με είδε να φορώ ράσα (σ.σ. ο Πανιερώτατος τότε ήταν ακόμα λαϊκός) και άκουσε μέσα του την φωνή του Αγίου Πνεύματος να του λέει «αυτό το παιδί να το κρατήσεις. Θα γίνει Ιερωμένος. Και από δω και πέρα να τους εξομολογείς όλους». Έτσι, το δικό μου αίτημα είχε θετικά αποτελέσματα, διότι έτσι άνοιξε την πόρτα του ο Γέροντας και σε όλους τους υπόλοιπους. Ήταν άλλωστε λίγα χρόνια που είχε γίνει Πνευματικός και μέχρι τότε δεν εξομολογούσε παρά μόνον τους ασθενείς.

Ο.Α. : Πως θα τον χαρακτηρίζατε σαν Πνευματικό; Ήταν αυστηρότερος από τον Γέροντά σας, τον άγιο Ιάκωβο;

Μ.Μ.: Θα έλεγα ότι ήταν πιο αυστηρός. Ήταν αυστηρός όταν καταλάβαινε ότι ο εξομολογούμενος ήθελε μια σοβαρή σχέση μαζί του, όχι απλά να του διαβάσει μια ευχή για να κοινωνήσει. Όταν δηλαδή γινόταν μια υιοθεσία πνευματική, τότε γινόταν αυστηρός. Μαζί μου τουλάχιστον, ήταν αυστηρός. Θα έλεγα πολύ αυστηρός. Αλλά εμένα μου άρεσε αυτό. Το είχε ανάγκη η ψυχή μου, ήταν θεραπευτική αυστηρότητα. Αλλά μιλώ για μένα. Άλλοι μπορεί να πουν ότι ήταν ο πιο επιεικής άνθρωπος.

Ο.Α. : Εκείνο που διαπίστωσα κι εγώ προσωπικά, από το ελάχιστο που είχα την

ευλογία να τον γνωρίσω, είναι ότι, ενώ σπανίως «μιλούσε», ωστόσο είχε κάτι που σε μαγνήτιζε κοντά του…

Μ.Μ.: Ε. αυτή είναι η γλυκύτητα του Αγίου Πνεύματος, η οποία κατοικούσε εντός του, με τον αγώνα που έκανε. Και η γλυκύτητα αυτή διαχέεται και σε όσους τον πλησιάζουν. Και το αισθάνονται οι άνθρωποι, ακόμα και οι πολύ αμαρτωλοί. Το αισθάνονται ότι αυτός ο άνθρωπος έχει «κάτι» , αυτό το «κάτι» που είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

Ξέρεις, χθες σκεπτόμουν, μελετώντας τον Άγιο Ισαάκ τον Σύρο, για τον οποίον μου είπε ό άλλος Άγιος, ο Γέροντας Παΐσιος, «ποτέ να μην κλείσει αυτό το βιβλίο πάνω στο γραφείο σου. Πάντοτε να είναι ανοικτό και να μην το τελειώσεις ποτέ σου». Λέω λοιπόν, αν μου πείτε ποιόν άνθρωπο βρήκες που να έχει ζήσει όλα αυτά που περιγράφει με τέτοια αναλυτικότητα και βαθύτητα ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος, θα απαντούσα, τον Γέροντα Ευμένιο.

Μάλιστα ο ίδιος ο Γέροντας μου είχε πει ότι βίωνε όλα αυτά που περιγράφει ο άγιος Ισαάκ και νόμιζε ο ίδιος ότι αυτά που ζει είναι πλάνη. Ιδιαιτέρως μετά την κοίμηση του Γέροντά του, του αγίου Νικηφόρου, οπότε πλέον είχε μείνει μόνος του, δηλαδή μετά το 1964. Οπότε, μου είπε, γύρω στο 1970, εκδόθηκαν από τις εκδόσεις « Απόστολος Βαρνάβας» τα Ασκητικά του αγίου Ισαάκ. Και όταν τα διάβασα, μου είπε, διεπίστωσα ότι αυτά που ζω δεν είναι πλάνη. Είναι του Θεού πράγματα. και από τη χαρά του έκανε τρεις νύχτες να κοιμηθεί.

Είχε, επί παραδείγματι, την κατάσταση των δακρύων, όπως την περιγράφει ο άγιος Ισαάκ. Την έζησε. Επί δύο με δυόμιση χρόνια, έκλαιγε ακατάπαυστα για τις αμαρτίες του, για τα λάθη του, τα πάθη του. Ήταν καυτά δάκρυα, που, όπως μου είπε, δεν μπορούν να συνεχιστούν για περισσότερο από δύο με δυόμιση χρόνια, γιατί ο άνθρωπος θα αρρωστήσει. Είναι δε δάκρυα ανεξέλεγκτα, δεν μπορεί να τα ελέγξει ο άνθρωπος. «είτε λειτουργούσα», μου έλεγε, «είτε μιλούσα με τους ανθρώπους, έτρεχαν από τα μάτια μου καυτά δάκρυα, τόσο καυτά που με έκαιγαν». Και κατάλαβα ότι η κάθαρσις έχει και πραγματικό χαρακτήρα, δεν είναι κάτι το πνευματικό μόνο. Μετά , μου έλεγε, τα δάκρυα έγιναν εθελούσια πλέον, έκλαιγα όποτε ήθελα και ήταν δάκρυα ευφραντικά. Έζησε δηλαδή όλη την κλίμακα της Αγιότητας.

Ο.Α. : Σε σας προσωπικά είχε μιλήσει ποτέ για τον Γέροντά του τον άγιο Νικηφόρο;

Μ.Μ.: Βεβαίως, πολλές φορές. Τα έχω καταθέσει αυτά στον π. Σίμωνα.

Ο.Α. : Τι σας «μένει» πιο πολύ από τον Γέροντα Ευμένιο;

Μ.Μ.: Δεν είναι ένα, είναι πολλά. Ως πρώτο θα έλεγα, ήταν επιμελώς ακατάκριτος. Αν, με το διορατικό χάρισμα που είχε, έβλεπε ότι κρίνεις ο,τιδήποτε, τοσούτω μάλλον να κατακρίνεις, θα αντιδρούσε. Θα σιωπούσε, δεν θα σου μιλούσε, αν σε γνώριζε και προσωπικά θα αγρίευε και θα σε μάλωνε. Και καταλάβαινες ότι «κάτι είδε μέσα μου, κάποιον έκρινα» .

Ήταν πιο ευαίσθητος στο θέμα της κρίσης και της κατάκρισης, παρά στα σαρκικά ή σε άλλα αμαρτήματα. Πάρα πολύ. Για να ήσουν πνευματικό του τέκνο, θα έπρεπε να έχεις μεγάλες αντοχές. Θα δεχόσουν σκληρές παρατηρήσεις από τον Γέροντα για το θέμα αυτό. Είχε ο ίδιος μεγάλη ακατακρισία. Σε βαθμό που, φωτιά να έπιανε το κελλί του, θα προσπαθούσε να την σβήσει, αλλά αν μετά του έλεγες «Αχ αυτή η φωτιά, παρά λίγο να σε κάψει, Γέροντα», θα σου έλεγε «ωραία φωτιά». Είναι κάτι που πολλοί δεν το καταλαβαίνουν όταν το λέω καμμιά φορά. Εδώ, στην Κύπρο, για παράδειγμα, τώρα άρχισε καύσωνας. Αν έλεγες «μα τι καύσωνας είναι αυτός βρε παιδί μου» ! Θα σου απαντούσε «ωραίος καύσωνας». Και διεπίστωνες ότι αυτό το εννοούσε! Δεν ήθελε ούτε τα καιρικά φαινόμενα να κρίνεις. Μια μέρα που έβρεχε πολύ, είπα, «μα πόση βροχή πια, Παναγία μου...» . «Όση θέλει η Παναγία», μου λέει. Δεν ήθελε καθόλου να κρίνουμε, τίποτε. Του έλεγες, «ο Παπανδρέου είπε αυτό» , με τις αλλαγές που έκανε η τότε κυβέρνηση. «Ωραίος ο Παπανδρέου», σου απαντούσε. Το ίδιο αν έκρινες π.χ. τον Καραμανλή. «Πολύ καλός ο Καραμανλής» . Πήγαν κάποτε κάποιοι ζηλωτές να του πουν για τον Πατριάρχη. « Άγιος ο Πατριάρχης», τους απάντησε.

Δεν υπήρχε δηλαδή η δυνατότητα καμιάς κριτικής, ούτε πολιτικής, ούτε...μετεωρολογικής, ούτε εκκλησιαστικής.

Εξαιτίας της ακατακρισίας του αυτής , αντιλαμβάνεστε τι καθαρότητα υπήρχε μέσα στο σώμα του. Γιατί, να ξέρεις, η ακατακρισία, παράγει μια παρθενία, μια σωφροσύνη μέσα στον άνθρωπο. Δεν μπορεί ο σατανάς να σε πειράξει, ιδιαίτερα σαρκικά.

Το άλλο που είχε, ήταν η χαρά. Αυτό το δεύτερο, δεν το εύρισκες σε πολλούς. Είχαν χιούμορ, αλλά την χαρά του Ευμενίου, που, μέχρι να πει «Δι’ ευχών» σε απόλυση, δεν νομίζω να με αξιώσει ο Θεός να το ξαναδώ σε άνθρωπο... τέτοια χαρά είχε από τις Λειτουργίες, τις Ακολουθίες που κάναμε και ήταν πάρα πολλές, πέντε ώρες την ημέρα. Μέχρι να πει το «Δι’ ευχών» λυνόταν στα γέλια.

Κάτι που ίσως λίγοι γνωρίζουν, είναι ότι πέρασε και μια μικρή περίοδο δαιμονισμού. Μάλιστα προσφάτως εμφανίστηκε σε κάποιον δαιμονιζόμενο νέο, ο οποίος τον είχε παρακαλέσει να τον θεραπεύσει· και του είπε «θα σε βοηθήσω,

αλλά να ξέρεις γιατί το έπαθες. Εγώ το έπαθα από υπερηφάνεια. Εσύ το έπαθες από βλασφημία.

Ο.Α. : Όταν υπέστη την προσβολή από το δαιμόνιο, γνωριζόταν με τον άγιο Νικηφόρο;

Μ.Μ.: Ναι· γνωριζόταν και δεν έκανε τίποτα ο άγιος Νικηφόρος, από ταπείνωση. Και τον έστειλε στην Κρήτη, στην πατρίδα του, και τον διάβασαν δύο μεγάλοι Άγιοι που ακόμα δεν έχουν επισήμως αγιοκαταταχθεί, ο Γέρων Νικόδημος ο Πνευματικός και ο Αναστάσιος ο Κουδουμιανός, προσωπικός του φίλος. Αυτοί είναι μεγάλοι Άγιοι της Κρήτης. Ο Νικόδημος μετά έφυγε , λόγω της φήμης που απέκτησε ότι βγάζει δαιμόνια, πήγε στο Όρος και έζησε στη Σκήτη στην Καψάλα, κοντά στις Καρυές.

Ο.Α. : Ήταν αγιασμένες μορφές και άλλοι από τους λεπρούς που εγκαταβίωναν στο Λοιμωδών, σωστά;

Μ.Μ.: Ναι. Αυτό πρέπει επίσης να το αναδείξει κάποιος. Μάλιστα το επεσήμανα αυτό στον βιογράφο του (σ.σ. τον Μοναχό π. Σίμωνα). Του είπα ότι δεν γίνεται κανείς Άγιος από μόνος του· τον βοηθά και το περιβάλλον του, είτε από την θετική πλευρά, είτε από την αρνητική, όπως ξέρεις. Το περιβάλλον λοιπόν του Γέροντα Ευμένιου, ήταν περιβάλλον που βοηθούς ένα γίνει κανείς Άγιος.

Μολονότι ήταν ο ίδιος «εκ γενετής» άνθρωπος του Θεού, τον βοήθησε όμως και το γεγονός ότι σε αυτό το περιβάλλον που βρέθηκε , στο Λοιμωδών, ήταν μαζί του, πρώτον ο άγιος Νικηφόρος, ο οποίος κόμιζε όλη την ασκητική αγωγή του αγίου Ανθίμου της Χίου. Ο άγιος Άνθιμος εκόμιζε την ασκητική αγωγή του αγίου Παχωμίου της Χίου, ο οποίος υπήρξε και ο Γέροντας του αγίου Νεκταρίου. Άκου «παρέα», δηλαδή, που αποτελούσαν αυτοί όλοι.

Παράλληλα όμως, μέσα στο Λοιμωδών, υπήρχαν άνθρωποι που αγίασαν, ένεκεν της προσευχής και της υπομονής που επέδειξαν και του γεγονότος ότι έκαναν υπακοή σε αυτούς, στον Γέροντα Ευμένιο, δηλαδή, και στον άγιο Νικηφόρο.

Ένας τέτοιος άνθρωπος ήταν η Βαγγελιώ, η αόμματη και παράλυτη. Η καταγωγή της ήταν από την Ήπειρο. Την γνώρισα πολύ καλά. Αυτή, η αόμματη, έβλεπε την Παναγία. Ο πειρασμός, για να μην λέει τους Χαιρετισμούς, την έριχνε από το κρεβάτι κάτω, στο μάρμαρο, στο πάτωμα του δωματίου. Εκείνη δεν καλούσε καμία νοσοκόμα για να την σηκώσει, γιατί δεν ήθελε να τις κουράσει. Και έμενε εκεί, μπορεί και δύο ώρες, στο παγωμένο μάρμαρο, μέχρι να περάσει κάποια νοσοκόμα να την δει και να την ανεβάσει στο κρεβάτι της. Και μία φορά, μυ είπε, ήταν τόσο το κρύο, και τόση η αυταπάρνησή της, να μην ενοχλήσει κάποια νοσοκόμα, που

ήλθε η Ίδια η Παναγία και την έβαλε στο κρεβάτι της.

Μία άλλη αγιασμένη ψυχή, ήταν η Αργυρώ. Άκουσα από τον ίδιο τον π. Ευάγγελο Παπανικολάου, ο οποίος παρευρισκόταν στην ανακομιδή του λειψάνου της ότι το λείψανό της ευωδίασε.

Να αναφέρουμε επίσης τον Αριστείδη και τον Χαράλαμπο, δύο επίσης πολύ εναρέτους ανθρώπους.

Ο.Α. : Αυτοί οι δυό βοηθούσαν τον π. Ευμένιο στο Ψαλτήρι;

Μ.Μ.: Στο Ψαλτήρι , όχι τόσο. Ψάλτης τους ήταν ο Κώστας. Ήταν επίσης λεπρός, αλλά δεν έμενε στο Λοιμωδών, έμενε έξω. Ερχόταν όμως και έψαλλε. Στο Ψαλτήρι βοηθούσε ο Μιχάλης, ο τυφλός. Ήταν τυφλός. Γι αυτό πηγαίναμε εμείς, νύχτα ακόμα, και διαβάζαμε τον Όρθρο, και το πρωί ερχόταν ο Μιχάλης και κάναμε την Λειτουργία, που την ήξερε από στήθους.

Αφού στην Αγία Πρόθεση, από τις πολλές Λειτουργίες και την Προσευχή, και του Γέροντα και των λεπρών, έτρεχε ιαματικό μύρο. Ενίοτε δε το έδινε και σε ορισμένους. Όλα δε τα χρόνια, εκτός από τα τελευταία, έμενε επιμελώς κρυφός ο Γέροντας Ευμένιος. Για να καταλάβεις, όταν λέμε επεδίωκε να μένει κρυφός, εάν καταλάβαινε, με το διορατικό του Χάρισμα, ότι, λ.χ., εγώ έλεγα μέσα στο λεωφορείο ή στο ταξί σε κάποιον ότι «εγώ πάω στον Γέροντα Ευμένιο, που είναι Άγιος άνθρωπος», έπρεπε να περιμένω ότι, μόλις φθάσω, θα μου κάνει επίθεση. Δεν ήταν εύκολο να είσαι κοντά στον Ευμένιο. Ήξερε τι σκέπτεσαι μέσα σου, τι επιθυμίες έχεις, τι κρίνεις, τι κατακρίνεις, τι αντιπάθειες έχεις. Και άλλοτε το έριχνε στο αστείο και γελούσε ακατάπαυστα, με κείνο το χαρακτηριστικό του γέλιο.

Πολλά θα είχαμε να πούμε. Τα έχω πει στον π. Σίμωνα, ο οποίος κατέγραψε πολλά στο βιβλίο του. Μόνο που δεν αναφέρθηκε, όπως είπαμε, στους ανθρώπους που ήταν γύρω από τον Γέροντα. Ίσως έπρεπε να γραφτεί ένα δεύτερο βιβλίο με τις εμπειρίες από τους υπόλοιπους λεπρούς. ο μακαριστός Γεράσιμος ο Φωκάς, αποκαλούσε το Λοιμωδών «το Άγιον Όρος της Αθήνας».

Το Άγιον Όρος της Αθήνας, ήταν ο χώρος που εύρισκε καταφυγή ο ανθρώπινος πόνος. Άνθρωποι σκληρά δοκιμαζόμενοι από μια φοβερή ασθένεια, υπέμεναν καρτερικά τον σταυρό της δοκιμασίας τους, με την καθοδήγηση του Γέροντα Ευμενίου. Γόνου Πνευματικού του οσίου Νικηφόρου, του οσίου Ανθίμου, του οσίου Παχωμίου...Στήριξε και διακόνησε τους πονεμένους εκείνους ανθρώπους, που ο Κύριος επείρασεν ως χρυσόν εν χωνευτηρίω και εύρεν αυτούς αληθείς.

Σε μια εποχή αντιπνευματική, έζησε ανάμεσά μας και στήριξε τον λαό του Θεού. Και σήμερα, που τα απειλητικά νέφη κάθε λογής , εθνικά, ηθικά, κοινωνικά, διαπροσωπικά, οικονομικά σκοτεινιάζουν και πάλι τον ουρανό της Πατρίδας μας, την ευρύτερη περιοχή μας και τον κόσμο ολόκληρο, ίσως οι ψυχές εκείνες, οι καθαρές ενώπιον του Κυρίου Σαββαώθ, μπορούν να διακρίνουν πάνω από τα νέφη τον ιερό Ευμένιο με τον Γέροντά του όσιο Νικηφόρο και τη συνοδεία τους την λαμπρή και φωτοφόρα, να αγωνίζονται να τα απομακρύνουν, με τις θερμές προς τον Κύριο πρεσβείες τους.

Ο.Α. : Πανιερώτατε, ευχαριστούμε θερμά για τον χρόνο που μας διαθέσατε και για όσα μας είπατε. Την ευχή σας.